

Bölüm 2

KATILIMCI BÜTÇELEME ANLAYIŞI ÇERÇEVESİNDE GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİNİN 2015- 2019 STRATEJİK PLANININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Ahmet ARSLAN¹

GİRİŞ²

Küreselleşmenin yönetim anlayışında getirdiği değişikliklerden biri de tek taraflı, merkezi otoritenin yönetilenler üzerinde etkisini hissettirdiği bir anlayış yerine halkın da sürece dahil edildiği karşılıklı yönetmeye dayalı (ortaklaşa yönetim) bir anlayışı ortaya çıkarmasıdır. Böylelikle yerel yönetimlerde kaynakların kullanımını konusunda merkezden yerele doğru yetkilerin devredildiği ve bu yönde kaynakları paylaşmaya yönelik bir sistem içinde kaynakların daha yerinde ve doğru yerlere harcanması, halkın istediği hizmet öncelikleri dikkate alınarak harcamaların gerçekleştirilmesi sağlanabilecektir. Kaynakların gerekli ve öncelikli alanlara yönelik harcanması ile birlikte kaynak kullanımında etkinlik ve verimlilik de sağlanmış olacaktır. Yerel yönetimlerde yaşanan bu değişimler ile birlikte katılımcı yönetmeye doğru yaşanan bu eğilim Dünyada birçok ülkede belediye-cilik anlayışında da buna benzer gelişmeler yaşanmasını sağlamıştır. Başta Brezilya Porto Alegre Kenti olmak üzere Brezilyanın değişik kentlerinde ve Amerika, Avrupa ve Asya'da birçok kent belediyesinde katılımcı bütçe modeli örnek teşkil etmiş, değişik türlerde ülkelerin sosyo kültürel ve ekonomik yapılarına göre değişik nitelikte katılımcı bütçe modelleri ortaya çıkmıştır. Modeller değişik türde olsa da katılımcı bütçenin genel bazı yapısal özellikleri temel oluşturularak ortaya konan modeller ile daha etkili ve memnun edici bir belediye-cilik anlayışı ortaya çıkmıştır.

1. KATILIMCI BÜTÇENİN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

Katılımcı bütçe hükümetlerin yapacakları hizmetler belirlenirken halkın, sivil toplum örgütlerinin ve medya kuruluşlarının da görüşleri alınarak planlanan hizmet seçenekleri arasından öncelikli olanların oylamaya dayalı olarak belirlenmesi

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Gaziantep Üniversitesi İİBF Maliye, aharslan66@gmail.com

² Bu çalışma aynı başlık altında 5. stratejik kamu yönetimi sempozyumunda (İstanbul 2019) sunulan özet bildirinin geliştirilmiş halidir

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi stratejik planında katılımcılığı sağlamaya yönelik önemli ve olumlu ifadelerden biri de iç ve dış paydaş analizlerine dürüst bir şekilde yer verilmiş olması göze çarpmaktadır. Şeffaf bir biçimde iç paydaş analizinde belediye personeline sorulan sorularla birlikte çalışma koşullarına yönelik bir takım eksikliklerin olduğu nedenleriyle birlikte dürüstçe yer almaktadır.

Stratejik planda ayrıca belediyenin güçlü ve zayıf olduğu durumlar şeffaf bir biçimde ifade edilmiştir. Analiz edilerek eksikliklerin giderilmesi yönünde ve fırsatların değerlendirilmesi yönünde gerekli adımların atılacağı ile ilgili güven vermektedir. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi katılımcılık konusunda eksikliklerinin farkındadır. En kısa zamanda bu eksikliklerin giderileceği konusunda umut vermektedir. Çünkü dürüst ve istekli bir yönetim söz konusudur.

KAYNAKLAR

1. Aksaraylı, M., Egeli, H. & Tügen, K. (2007). Stratejik Planlamaya Dayalı Performans Esaslı Bütçeleme Sisteminin Etkinliğinin Belirleyicileri: Türkiye'deki Kamu Kurumlarının Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 12(3), 313-326.
2. Allegretti, G. (2005). *I Territori Locali in Italia come avanguardia di un cambiamento possibile*, La sinistra e città. D.Chavez, & friends.(eds). Florence: Caminito Editrice .
3. Altan, Y., Kerman, U., Aktel, M., & Öztop, S. (2013). Kamu Yönetiminde Stratejik Planlama: Büyükşehir Belediyeleri Örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(3), 111-130.
4. Arslan, A. (2016). Yerel Yönetimlerde İyi Yönetişim Aracı Olarak Katılımcı Bütçeleme: Belediyeler için Bir Model Önerisi. Manisa: *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Maliye ABD Doktora Tezi*, Manisa.
5. Bahçeci, D. Belediyelerde Katılımcı Bütçe Süreci. (28.03.2013 tarihinde <https://yesilgazete.org/blog/2009/02/20/belediyelerde-katilimci-butce-sureci/> adlı adresten ulaşılmıştır).
6. Cumhurbaşkanlığı kararnamesi, sayısı : 13, resmî gazetenin tarihi - sayısı : 24/7/2018 – 30488.
7. Çıkmaz, E.(2017). Kadın Girişimciliğinin Geliştirilmesinde Kamu Kurum ve Kuruluşların Destekleri ve Destek Sağlama Sürecinde Karşılaşılan Sorunlar: Gaziantep İlinde Bir Uygulama, Hasan Kalyoncu Üniversitesi S.B.E.Gaziantep
8. Ergen, Z. (2012). Yönetimden yönetime: Katılımcı bütçeleme modeli. *Maliye Dergisi*, 163, 316-334.
9. Keleş, R. (2010). *Yönetişim kavramına eleştirel bir yaklaşım*. Konya: Çizgi Kitabevi.
10. Krenjova, J. (2012). Participatory Budgeting at the Local Level: Models, Context, Application. (Master Thesis). Tallinn: Tallinn University of Technology.
11. Lamba, M. (2014). Büyükşehir Belediyelerinde Geleceğe Bakış: Stratejik Planlar Üzerinden Bir İnceleme. *Journal of Alanya Faculty of Business/Alanya. İşletme Fakültesi Dergisi*, 6(2).
12. Matsubara, A. (2013). *participatory budgeting in japan: the case of the city of ichikawa*. participatory budgeting in asia and europe, key challenges of participation.
13. Migm.gov.tr, (03.09.2019 tarihinde <https://www.icisleri.gov.tr/illeridairesi/> adresinden ulaşılmıştır).
14. Ökmen, M. & Parlak, B. (2008). *Kuramdan uygulamaya yerel yönetimler*. Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
15. Ökmen, M.,& Parlak, B. (2010). *kuramdan uygulamaya yerel yönetimler: ilkeler, yaklaşımlar ve mevzuat*. Bursa: Alfa Aktüel Yayınları.
16. Özen, Ahmet, & İbrahim Güray Yontar. (2009). Katılımcı demokrasi anlayışında bütçeleme: katılımcı bütçeleme. *Maliye Dergisi*, 156 280-293.

17. Özen, A., Yaşa, A. A., & Demirhan, H. (2016). Katılımcı bütçeleme anlayışı çerçevesinde izmir büyükşehir belediyesinin 2015-2019 stratejik planının değerlendirilmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 15(59).
18. Pinnington, E., Lerner, J., & Schugurensky, D. (2009). Participatory budgeting in north america: the case of guelph, canada. *Journal of public budgeting, accounting & financial management*, 21(3), 454-483.
19. Poister, T. H. & Streib, G. D. (1999), Strategic Management in ThePublicSector, *Public Productivity and Management Review*, Vol.22, No.3, March, (308-325).
20. Sakınç, S. & Bursalıoğlu, S., (2014). bütçelemde demokratik bir değişim: katılımcı bütçeleme. electronic journal of vocational colleges, Mayıs,1-9,(01.09.2019 tarihinde http://www.ejovoc.org/makaleler/may_2014/pdf/01.pdf adresinden ulaşılmıştır).
21. T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı; Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Stratejik Planı 2015-2019. (28.08.2019 tarihinde http://www.sp.gov.tr/upload/xSpKutuphane/files/xHobQ+Belediyeler_Icin_Stratejik_Planlama_Rehberi.pdf(Erişim adresinden ulaşılmıştır).
22. Tepav. (Mart 2007). İyi yönetim için örnek bir model: katılımcı bütçeleme.(08.03.2013 tarihinde http://www.tepav.org.tr/upload/files/1271229711r9770.Iyi_Yonetisim_Icin_Ornek_Bir_Model_Katilimci_Butceleme.pdf adresinden ulaşılmıştır).
23. Torlak, S. E.,& Önez, Z. (2005). Bir katılım modeli olarak yerel gündem 21'e bakış. *Yerel Yönetimler Üzerine Güncel Yazılar*, 649-673.
24. Turgut, K. (2010). *Belediyelerde iyi yönetime ilişkin düzenlemeler ve uygulamalar. yönetim*, (Ed. Çukurçayır, MA vd.), Konya: Çizgi Kitabevi.
25. Wampler, B. (2007). *A Guide to participatory budgeting*, (ed. a. shah), participatory budgeting, (pp. 21 - 54). Washington, D.C.: The World Bank.
26. Wampler, B. (2007). *A Guide to participatory budgeting*, (ed. a. shah), participatory budgeting, (pp. 21 - 54). Washington, D.C.: The World Bank.
27. Zavala, A. V. (2006). *Katılımcı demokrasi: dünyadaki katılımcı demokrasi deneyimleri*.(Çev. Nale Aras). Ankara: Dipnot Yayınevi.